

ÇOCUK EĞİTİMİNDE SINIRLAR

İLKOKUL VELİ

SAMSUN
İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

2023-2024

Sınır Nedir

Bireyin kendi varlığını diğer bireylerden ayırt etmeyi, haklarının nerede başlayıp bittiğini anlamayı sağlayan kurallar bütünüdür.

Çocuklar sınırlara ihtiyaç duyarlar. Öğrenciler, belirgin sınırlar sunulduğu zaman davranışlarıyla ilgili önemli noktaları anlamaya başlarlar. Kendilerinden ne beklendiği, kontrolün kimde olduğuyla ilgili bilgi sahibi olurlar.

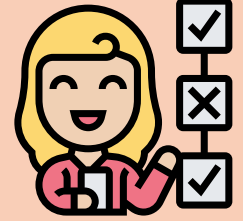
Sınırlar, çocuğunuzun kendisini ve iç dünyasını anlamasına yardımcı olur. Yapabileceklerini fark ederek öğrenme becerilerini geliştirir.

Çocuğunuza neyi yapmaması gerektiğini söylemektense önemli olan ona niçin yapmaması gerektiğini davranışlarımızla ve sözel olarak aktarabilmektir.

Sınırlar Neden Önemlidir

- Sınırlar, çocukların becerilerini göstermelerini, sorumluluk almalarını sağlar, hayatlarını kontrol etmelerini kolaylaştırır.
- Sınırları olan bir çevre, çocuğun kendisi ve dış dünya hakkında bilgiler edinmesine yardımcı olur. Çünkü çocuklar kuralların uygulanması sırasında anne ve babalarının yetkin olduklarını hissederler. Kendilerini koruyabileceklerini bildiklerinde dış dünyayı bir tehdit olarak görmez ve keşfetmeye başlarlar.

- Günümüzde çocukların serbest bırakıldığında özgüvenleri yüksek olan bireyler olacaklarına dair düşüncelere sahip aileler de vardır. Kural koyan anne babalar, sanıldığı gibi aksine çocuklarına daha az ilgi ve sevgi göstermezler, onların hayatını düzene sokarak kendilerini güvende hissetmelerini sağlarlar.
- Çocuklar sınırları zorlamayı sevseler de hayatı anlamak için istikrarlı ve tutarlı sınırlara ihtiyaç duyarlar. Çocuklar anne ve babalarının rehberliğine güvenmek isterler.
- Ebeveynler tutarsız ve istikrarsız davrandıklarında çocukların çıkardığı sonuç « kurallar bu sefer bozulabildiyse demek ki başka sefer de bozulabilir » olur.

Sınır Türleri Nelerdir

Çok Kısıtlayıcı Sınırlar

- Denemek ve keşfetmek için çok az özgürlük vardır.
- Öğrenme ve sorumluluk kazanmayı engeller, isyanı arttırır.

Çok Geniş Olan Sınırlar

- Denemek ve keşfetmek için çok fazla özgürlük vardır.
- Öğrenme ve sorumluluk kazanmayı engeller, aşırı denemeyi(test etme) arttırır.

Tutarsız Olan Sınırlar

- Tutarsız özgürlük vardır.
- Sonuçları: Öğrenme ve sorumluluk kazanmayı engeller, deneme ve isyanı arttırır.

Dengeli Sınırlar

- Sorumluluklara dayanan özgürlük vardır.
- Öğrenme ve sorumluluk kazanmayı arttırır, işbirliğini yüreklendirir.

Sınırları Belirlerken Nelere Dikkat Etmeliyiz

- Sınırlar anlaşılır ve net olduğu sürece çocuklar için anlamak ve uygulamak daha kolay olacaktır.
- Kuralları uygularken anne ve babanın koyulan kurala beraber karar vermesi ve kuralı aynı şekilde uygulamaları önemlidir. Eğer bir kural bazen uygulanıyor, bazen görmezden geliniyor ise bu, çocuk için kafa karıştırıcı bir mesaja dönüşür.
- Tek bir “**evet**”, binlerce “**hayır**” yerine geçer. Eğer “**evet**” deme olasılığı varsa “**hayır**” yanıtı vermeyin. Koyduğunuz sınırlamanın arkasında duracak kararlılığınız yoksa bunu dayatmayın.

- Kuralları belirlerken anahtar noktalardan biri anne ve babanın çocuğa model olmasıdır. Çocuklara verilmek istenen değer ve davranışlar öncelikle anne ve baba tarafından uygulanırsa değerlerin çocuk tarafından benimsenmesi daha kolay olacaktır.
- Belirlediğiniz kuralları çocuğunuzla paylaşmak için bir aile toplantısı düzenleyebilirsiniz. Bu toplantıda çocuğunuz da istediği kuralları paylaşabilir. Bu durum kuralları uygularken de size yardımcı olacaktır.
- Çocuklar sadece yaşadıklarını deneyimlerden öğrenirler. Çocuğunuzun hoşlanmadığını davranışlarını kuralları göz ardı ederek onaylarsanız, bu davranışlar alışkanlık haline gelir.

Çocuğunuz Kurallara Uymuyorsa

- Sakin bir ses tonu ile kuralı tekrarlayın. Bunu yaparken çocuğunuzla göz kontağı kurun.
- Kuralı tekrarlarlarken, “lütfen, rica etsem, yalvarırım” yerine, kararlı ancak sert olmayan bir ses tonu ile, “yapmanı bekliyorum” deyin.
- Yüksek ses, bağırma, şiddet uygulama, aşırı öfkelenme çocuğun kurala uymasını kolaylaştırmadığı gibi, anne babadan korkmasına ve ilerleyen zamanlarda onların anne babalık becerilerine saygı duymamasına sebep olabilir.

- Kuralı tekrarladıktan sonra, çocuğunuz hala uymayı reddediyorsa; çocuğunuz soğuk havada hırkasını giymeden dışarı çıkmak için ısrar ediyorsa, “Hırkanı giymediğin için dışarı çıkmıyorsun” diyerek, davranışının sonucunu yaşamasını sağlayın.
- Çocuk ile kurulan doğru iletişim sayesinde çocuğunuz sizi dinlemeye ve istediğinizi yapmaya daha istekli olacaktır.